

# Rok w muzeum

Podsumowanie roku 2015 w Muzeum Sztuki w Łodzi:

W mijającym roku Muzeum Sztuki otworzyło indywidualne wystawy ważnych osobowości polskiej sceny artystycznej związanych z Muzeum, takich jak: Mirosław Bałka, Krzysztof Wodiczko i Tadeusz Kantor oraz pierwszą w Polsce obszerną prezentację sztuki dadaistycznej. Muzeum zaznaczyło także swoją obecność na międzynarodowej scenie artystycznej, przygotowując wystawy w Pekinie i São Paulo – obie zakończone frekwencyjnym i medialnym sukcesem.

W marcu 2015 roku widzowie Muzeum mogli obejrzyć największy, jak do tej pory, przegląd twórczości Magdaleny Moskwy. Duże zainteresowanie wzbudziły jej najnowsze prace, które kuratorka wystawy Maria Morzuch określa jako „cielesne reliefy”. Magdalena Moskwa w czasie trwania wystawy została wyróżniona nagrodą „Gwarancja Kultury 2015” przyznawaną przez TVP Kultura.

Wystawa „Na rzecz domeny publicznej” w Muzeum Sztuki w Łodzi pokazała w retrospektywnym ujęciu artystyczną aktywność Krzysztofa Wodiczki, w tym akcje w przestrzeni publicznej, pojazdy i urządzenia, inne działania na rzecz demokracji i marginalizowanych grup oraz projekty sprzeciwiające się wojnie. Wystawa stała się też okazją do działania artysty w łódzkiej przestrzeni miejskiej, w której polscy weterani, m.in. wojen w Iraku i Afganistanie, testowali specjalnie zaprojektowany dla nich Hełm.

Trwająca do marca 2016 roku wystawa „Mirosław Bałka: Nerw. Konstrukcja” to pierwsza tak obszerna prezentacja sztuki jednego z najwybitniejszych współczesnych polskich artystów. Na ekspozycji nie pojawiły się jednak dzieła często eksponowane i znane gościom Muzeum Sztuki w Łodzi, ale takie, które pozwalają poznać nieznane prace z dorobku artysty. Ujęcie to, zdaniem kuratorek – Kasi Redzisz i Marii Morzuch – najlepiej wydobywa charakterystyczne cechy sztuki Mirosława Bałki, takie jak spójność podejmowanych tematów, sposób traktowania materiałów, stosunek do formy i przestrzeni. Ważne miejsce na wystawie zajmują wczesne rzeźby oraz niepokazywane nigdy prace na papierze.

Twórcy ci od wielu lat są w kręgu zainteresowań Muzeum Sztuki. Ważne prace Bałki, Wodiczki i Moskwy znajdują się w jego kolekcji i były prezentowane na wielu wystawach.

W Muzeum Sztuki, także po raz pierwszy w kraju, można było zobaczyć obszerną, retrospektywną wystawę Joanny Malinowskiej i C.T. Jaspera – artystycznej pary, która w czasie pokazu w ms1 reprezentowała Polskę na biennale w Wenecji. Zaprezentowano na niej wiele z ich najważniejszych prac, powstały także nowe – odwołujące się do Łodzi i samego Muzeum.

Latem Muzeum Sztuki gościło w swoich murach prace twórców takich jak: Marcel Duchamp, Kurt Schwitters, John Cage, Bruce Nauman, Daniel Spoerri, Claes Oldenburg i Andy Warhol z jednej największych prywatnych kolekcji sztuki awangardowej, należącej do Egidio Marzony. Wystawa zaprezentowana została w historycznej siedzibie Muzeum Sztuki w Sali Neoplastycznej – wnętrzu autorstwa Władysława Strzemińskiego, artysty związanego z konstruktywizmem. W ten sposób spotkały się dwa często przeciwstawiane sobie nurty, stwarzając okazję do dyskusji na temat ich związków. Celem rozwinięcia kwestii percepcji dadaizmu w Polsce wystawie towarzyszył cykl wykładów oraz konferencja naukowa.

Kolejna problemowa wystawa to „Wszyscy ludzie będą siostrami”, której punktem wyjścia stała się myśl wyartykułowana w międzynarodowym ruchu sztuki feministycznej w latach 60. i 70. Jednym z obszarów zainteresowań artystek i kolektywów aktywistycznych była nieodpłatna praca opiekuńcza i niewidzialna, sprywatyzowana sfera gospodarstwa domowego. Na wystawie prezentowanej w postindustrialnym budynku ms2 historycznym punktem odniesienia dla części nowopowstałych prac i wydarzeń performatywnych są historie pracownic związanych z łódzkim przemysłem włókienniczym.

W 2015 roku Muzeum zaznaczyło swoją obecność poza granicami Polski dzięki jak dotąd

największej zagranicznej wystawie prac Tadeusza Kantora oraz przygotowywanej we współpracy z Culture.pl w National Art Museum of China wystawie „Stan życia”. Pokazano na niej ponad 60 prac artystów odnoszących się do aktualnej sytuacji w Polsce, których twórczość jednocześnie można uznać za przykład w pełni rozwiniętej sztuki globalnej. Koncepcja wystawy wypracowująca wspólną dla wielu kultur płaszczyznę okazała się atrakcyjna dla publiczności, trwającą niewiele ponad 6 tygodni wystawę odwiedziło blisko 126 tysięcy widzów.

14 listopada dobiegła końca prezentowana w SESC Consolação w São Paulo, a współorganizowana przez Muzeum Sztuki w Łodzi oraz Instytut Adama Mickiewicza, wystawa „Maszyna Kantor. Wystawianie, performowanie, montowanie, malowanie i inne sposoby produkcji”. Ekspozycję oraz wydarzenia jej towarzyszące odwiedziło 90 650 osób a wystawa kuratorowana przez Jarosława Suchana i Ricardo Muniz Fernandes otrzymała nagrodę specjalną Stowarzyszenia Krytyków Sztuki w Sao Paulo.

Celem wystawy było zaprezentowanie twórczości Kantora jako zjawiska, w którym teatr i sztuka ściśle się ze sobą przenikają, tworząc „dzieło totalne”. Okazją do prezentacji ponad 130 obiektów - dzieł malarskich, rysunków, asamblaży, obiektów scenicznych, dokumentacji fotograficznej i filmowej happeningów, akcji oraz spektakli Teatru Cricot 2 - stała się setna rocznica urodzin artysty. Wzbogaciły ją wydarzenia towarzyszące - wykłady, zajęcia edukacyjne i interwencje parateatralne. Towarzyszył jej także bogato ilustrowany katalog w języku portugalskim i angielskim z tekstami brazylijskich, amerykańskich i polskich znawców twórczości Kantora. Projekt ten również był współfinansowany przez Culture.pl.

Wystawy organizowane przez Muzeum w 2015 roku do tej pory odwiedziło ponad 346 tysięcy osób na całym świecie. Poza organizowaniem wystaw Muzeum Sztuki jest też ośrodkiem badawczym, miejscem działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, prowadzi działalność wydawniczą oraz rozbudowuje Kolekcję Sztuki XX i XXI wieku dzięki dofinansowaniu z MKiDN.

Jedną z najgłośniejszych i najszerzej omawianych w środowisku sztuki wydanych przez Muzeum publikacji była „Skuteczność sztuki”. W obszernym tomie pod redakcją Tomasza Załuskiego, w ponad dwudziestu esejach i wywiadach, temat możliwej i oczekiwanej skuteczności sztuki zostaje przeanalizowany przez teoretyków i praktyków sztuki współczesnej.

Także w 2015 roku Muzeum wydało swoją dwutomową Monografię. Tom pierwszy skupia się na historii instytucji, dla której osią pozostaje Międzynarodowa Kolekcja Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.”. Drugi tom Monografii zrodził się z potrzeby przemyślenia i poddania krytycznej refleksji działalności Muzeum Sztuki w Łodzi na przestrzeni ostatnich lat. Publikacja została nagrodzona w czasie drugiej edycji przeglądu „Muzeum Widzialne” w kategorii „Wydawnictwa książkowe lub multimedialne”.

Coroczną nagrodą im. Katarzyny Kobro, wręczaną w Muzeum Sztuki, przyznawaną przez artystów artystom, uhonorowano działalność Roberta Rumasa. Laureatem nagrody ms, wyróżniającej osoby bądź instytucje wspierające działalność muzeum, został Jan Peszek, który w 2014 roku wystąpił w cyklu spotów „Sztuka nie potrzebuje reklamy”, w przewrotnej formie wspomagając promocję sztuki nowoczesnej.